

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 8C/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124201275
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Bartová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4124201275.1

Uznesenie

8C/12/2024

Okresný súd Nitra v spore žalobcu: ALSTAV SK s.r.o., so sídlom 018 21 Dolný Lieskov 2, IČO: 36 841 315, právne zastúpený: Nozdrovický, Šuvert & Co. s. r. o., so sídlom Ferienčíkova 7, 811 08 Bratislava, IČO: 36 858 536, proti žalovanému: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. E., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX F. XX, 3/ G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX E., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

8C/12/2024

- I. Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.
- II. Žalovaným v 1. až 3 rade súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

8C/12/2024

1. Žalobca sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha uloženia zákazu žalovaným v 1. až 3. rade nakladať s nehnuteľnosťami zapísanými na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie I. ako stavba -rozostavaný rodinný dom na parcele p.č. XXX/XXX, pozemky – parcely registra „C“ parc.č. 622/29, o výmere 1381 m², druh pozemku: trvalý trávny porast, parc.č. XXX/XXX, o výmere 208 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, parcely registra „E“ parc.č. XXX, o výmere 1223 m², druh pozemku: vinica, parc.č. XXX, o výmere 324 m², druh pozemku: trvalý trávny porast, parc.č. XXX, o výmere 752 m², druh pozemku: lesný pozemok, parc.č. XXX, o výmere 1104 m², druh pozemku: lesný pozemok, parc.č. XXX, o výmere 2395 m², druh pozemku: vinica. Ďalej s nehnuteľnosťami, ktorých podielovým spoluvlastníkom je žalovaný v 3.rade,a to v podiele 1/270 na pozemku parcely reg. „E“ - parc.č. XXXX o výmere 2715 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J. K.; v podiele 1/6 na pozemkoch parcely reg. „E“ - zapísaných na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie J. K. parc.č. XXXX, o výmere 1137 m², druh pozemku: orná pôda; parc.č. XXXX, o výmere 3020 m², druh pozemku: orná pôda; parc.č. XXXX, o výmere 8284 m², druh pozemku: orná pôda; v podiele 1/186 na pozemku parcely reg. „E“ parc.č. XXXX, o výmere 1914 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J. K.; v podiele 2/168 na pozemku parcely reg. „E“ – parc.č. XXXX, o výmere 1795 m², druh pozemku: ostatná plocha, zapísanom na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie J. K.: v podiele 1/6 na pozemkoch parcely reg. „E“ - zapísané na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie L. K.: parc.č. XXX/XX, o výmere 5207 m², druh pozemku: orná pôda; parc.č. XXX/XX, o výmere 2211 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; v podiele 10/20 na pozemkoch parcely reg. „E“ - zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie H. M.: parc.č. XXX/X, o výmere 496 m², druh pozemku: trvalý trávny porast; parc.č. XXX/XXX, o výmere 508 m², druh pozemku: trvalý trávny porast.

2. Návrh odôvodnil tým, že voči žalovaným má pohľadávku 185.849,65 eura. Vznik a dôvodnosť pohľadávky žalobca podrobne v návrhu popísal. Uviedol, že žalovaní sú právnymi nástupcami jeho dlžníka, neb. G. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom H. M. XXX, XXX XX M. (ďalej ako poručiteľ). Žalobca ako zhotoviteľ a poručiteľ ako objednávateľ uzatvorili 18.08.2008 zmluvu o dielo (ďalej „Zmluva o dielo 1“, predmetom ktorej bola výstavba RD – H. XXX/XX, I.. Poručiteľ si svoje peňažné povinnosti zo zmluvy o dielo voči žalobcovi nesplnil, na základe čoho uzatvorili a/ dohodu o urovaní tak, že došlo k ukončeniu zmluvy o dielo a poručiteľ mal vyplatiť žalobcovi za výkony na rodinnom dome sumu 39.055,74 eura do 20.12.2009 (istina 1); b/ notársku zápisnicu N 1292/2009, Nz 38856/2009, NCRIs 39455/2009 spísanú dňa 03.11.2009 („Notárska zápisnica 1“) u notára, A. E. J. v Bratislave, ktorej predmetom je vyhlásenie Poručiteľa o uznaní dlhu (Istiny 1) a súhlase s exekúciou; c/ zmluvu o dielo zo dňa 03.11.2009, predmetom ktorej bol záväzok žalobcu ako zhotoviteľa vykonať výkony na rodinnom dome a záväzok poručiteľa zaplatiť mu za to cenu diela 31.733 eur (istina 2); d/ č. N 1293/2009, Nz 38861/2009, NCRIs 39456/2009 zo dňa 03.11.2009 (ďalej len „Notárska zápisnica 2“), ktorej predmetom je vyhlásenie poručiteľa o uznaní dlhu (Istiny 2) a súhlase s exekúciou a vykonateľnosťou Notárskej zápisnice 2.

3. Okresný súd Nitra rozsudkami potvrdenými odvolacím súdom zamietol žalobu poručiteľa o neplatnosť Notárskej zápisnice 1 (rozsudky č.k. 17C/43/2013-248 a č.k.25Co/551/2016-276, ako aj o neplatnosť Notárskej zápisnice 2 (rozsudky č.k. 10C/298/2012-134 a č.k.5Co/266/2014-181). Okresný súd Nitra rozsudkom č.k. 15C/387/2016-357 zo dňa 14.06.2021 zamietol žalobu poručiteľa na určenie neexistencie práva na zaplatenie sumy 31.733 eur vyplývajúcej zo Zmluvy o dielo 2 a Notárskej zápisnice 2, po vyhlásení rozhodnutia poručiteľ zomrel, súd rozhodol o pokračovaní so žalovanými ako právnymi nástupcami, žalovaný 1/ podal odvolanie, o ktorom ešte nebolo rozhodnuté. Žalobca preto považuje právo na zaplatenie Istiny 1 a 2 za nepochybne dané. Právo žalobcu na zaplatenie Istiny 1 na základe Notárskej zápisnice 1 bolo vymáhané v exekúcii, kde poručiteľ uhradil 8.353 eur, exekúcia bola zastavená. Na základe opätovného návrhu na pokračovanie exekúcie bolo vydané nové poverenie. Právo žalobcu na zaplatenie Istiny 2 na základe Notárskej zápisnice 2 je predmetom exekučného konania, v ktorom súd povolil odklad exekúcie do skončenia konania sp. zn. 15C/387/2016.

4. Podľa dohody o urovaní ak dlh vo výške 39.055,74 eura nebude objednávateľom riadne zaplatený najneskôr do 20.12.2009, je zhotoviteľ oprávnený požadovať aj zaplatenie zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania tak, ako boli dohodnuté v Zmluve o dielo 1. Zákonná výška úroku 9 % ročne vyčíslená k 25.01.2024 je 39.116,52 eura a každým dňom narastá o 7,57 eura (úroky z omeškania 1). Zmluvná pokuta dojednaná v Zmluve o dielo 1 vo výške 0,05 % denne zo sumy 39.055,74 eura a od 25.02.2010 zo sumy 30.702,74 eura vyčíslená k 25.01.2024 je 79.319,56 eur a každým dňom narastá o 15,35 eura. Suma úrokov z omeškania dojednaných v bode 3.5 Zmluvy o dielo 2 vo výške 0,04 % denne vyčíslené zo sumy 31.733 eur k 25.01.2024 je 67.413,57 eur a každým dňom narastá o 24,85 eura (úroky z omeškania 2). Žalobca má teda nárok na úrok z omeškania a zmluvnú pokutu vo výške 185.849,65 eura a tento dlh poručiteľa prešiel dedením na žalovaných. Žalobca tvrdí, že aj napriek tomu, že úrok z omeškania ani zmluvná pokuta nie sú predmetom exekúcií, vzhľadom k tomu, že Istina 1 a Istina 2 sa stali predmetom exekúcií, ktoré trvajú, premlčacia doba podľa § 112 Občianskeho zákonníka neplynie.

5. Žalobca popísal priebeh mimosúdnych jednaní so žalovanými. V novembri 2022 žalobcu oslovil vtedajší právny zástupca žalovaných s návrhom dohody o urovaní a následným predajom nehnuteľností v k.ú. I. a uspokojením veriteľov, s čím žalobca súhlasil. Dosiahlo sa finálne znenie dohody, avšak žalovaní vypovedali plnú moc vtedajšiemu právnomu zástupcovi a k dohode nedošlo. Následne sa so žalobcom skontaktoval žalovaný v 1. rade s návrhom urovnania 100.000 eur, ktorá bola pre žalobcu neakceptovateľná. Zo strany žalovaného v 1. rade, resp. rodinného príslušníka prítomného na rokovaní, malo byť uvedené, že strana žalovaných sa „už pripravila“ na následky exekučných konaní vedených veriteľom poručiteľa, aby nemohlo dôjsť k postihu ich majetku. Žalovaný 1/ ponúkol žalobcovi 3 alternatívy vysporiadania pohľadávok, ktoré však žalobca ako nevýhodné neakceptoval. Žalobca ústretovo znížil sumu urovnania istiny 1, istiny 2, úrokov z omeškania 1, úrokov z omeškania 2 a zmluvnej pokuty na 165.000 eur, k dohode nedošlo, hoci žalovaný v 1.rade potvrdil súhlas s uvedenou sumou. Žalovaní aj naďalej ponúkali nehnuteľnosti v k.ú Limbach na predaj za 499.000 eur. Podľa názoru žalobcu bolo zrejmé, že žalovaní hodlajú všetky nehnuteľnosti predať a z kúpnej ceny vyplatiť dlhy poručiteľa. V zmysle posledného telefonátu so žalovaným 1 mali žalovaní záujem vyplatiť zostatok istiny 1 a 2 s trovami exekúcie, v dôsledku čoho by mohli s nehnuteľnosťou disponovať, z kúpnej ceny by

potom uhradili záväzky poručiteľa zabezpečené záložnými právami a úrok z omeškania 1,2 a zmluvná pokuta by zostali neuhradené.

6. Žalobca na ochranu svojich práv podal návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, ktorému bolo vyhovené, na základe čoho žalovaní obnovili komunikáciu so žalobcom, avšak postoje strán sporu sú ohľadom výšky urovnania tak rozdielne, že nedošlo k dohode. Žalovaný v 3. rade v decembri 2023 tvrdil, že majú vážneho záujemcu o kúpu nehnuteľností v k.ú. I.. Na základe odvolania žalovaných Krajský súd v Bratislave zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol.

7. Vo vzťahu k predpokladom na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca argumentuje, že je pravdepodobné, že dôjde k prevodu nehnuteľností v k.ú I., preto je neodkladné opatrenie, ktoré bráni vkladu vlastníckeho práva účelným, efektívnym a nevyhnutným prostriedkom na ochranu práva žalobcu. Je potrebné zohľadniť aj to, že poručiteľ mal viacerých veriteľov, ktorí sa budú chcieť uspokojiť z výťažku z predaja nehnuteľností, okrem iného pán N. F., ktorý mal na nehnuteľnostiach zriadené exekučné záložné právo (aktuálne už nie je zapísané, teda je vysoko pravdepodobné, že žalovaní sa pripravujú na prevod) a pani E. F., ktorá má na nehnuteľnostiach zriadené zabezpečovacie opatrenie. Preto je dôvodné neodkladné opatrenie ku všetkým nehnuteľnostiam žalovaných. Ak by súd vyhodnotil, že nie je nariadenie neodkladného opatrenia na všetky nehnuteľnosti proporcionálne, žalobca ho navrhuje prioritne nariadiť k nehnuteľnostiam v k.ú I., pretože spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam v okrese D. E. sú reálne nepredajné a ich hodnota nedosahuje ani zlomok pohľadávky žalobcu.

8. Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré boli pripojené k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konštatuje, že žalobca preukázal ním tvrdené skutočnosti, a to záväzok poručiteľa G. B., zomr. XX.XX.XXXX, uhradiť žalobcovi sumu 39.055,74 eura (titulom ceny diela na základe zmluvy o dielo č. 10/2008 z 18.08.2008) do 20.12.2009 a záväzok uhradiť žalobcovi sumu 31.733 eura do 31.01.2010 (titulom ceny diela na základe zmluvy o dielo zo dňa 03.11.2008), ktoré poručiteľ uznal (notárska zápisnica N 1292/2009, Nz 38856/2009, NCR1s 39455/2009 s prílohami - dohoda o urovaní z 03.11.2009, zmluva o dielo 10/2008; notárska zápisnica N 1293/2009, Nz 38861/2009, NCR1s 39456/2009 s prílohami – zmluva o dielo zo dňa 03.11.2009). Poručiteľ voči uvedeným záväzkom namietal vo viacerých konaniach, v ktorých úspešný nebol (právoplatne skončené konania vedené na Okresnom súde Nitra konanie sp. z. 10C/298/2012 o určenie neplatnosti notárskej zápisnice; neskončené konanie sp. zn. 17C/43/2013 o určenie neplatnosti notárskej zápisnice sp. zn. 15C/387/2016 o určenie neexistencie práva na zaplatenie sumy 31.733 eur, v ktorom bola žaloba na súde prvej inštancie zamietnutá). Žalobca preukázal, že vo vzťahu k uvedeným pohľadávkam sa vedú exekučné konania EX 13692/09 a EX 977/09 (pôvodne vedené u súdneho exekútora A. N. O.), v ktorých je v prospech žalobcu ako oprávneného zriadené exekučné záložné právo na nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Tieto nehnuteľnosti nadobudli žalovaní dedením po poručiteľovi v dedičskom konaní 36D/182/2021 (nehnuteľnosti na LV č. XXX pre k.ú I. nadobudli žalovaní každý v podiele 1/3; nehnuteľnosti, resp. podiely k nim, na LV č. XXXX pre k.ú H. M., na LV č. XXX pre k.ú. L. K., na LV č. XXXX, P. XXXX, P. XXX, P. XXX pre k.ú J. K. nadobudla žalovaná v 3. rade).

9. Podľa § 324 ods. 1 až 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa § 328 ods. 2 CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

13. Podľa § 326 ods. 1, 2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

14. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

15. Podľa § 328 odsek 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

16. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

19. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

20. Súd pri rozhodovaní skúmal všetky dôvody a okolnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, teda či je nárok žalobcu osvedčený a či je vydanie neodkladného opatrenia potrebné, či už za účelom neodkladnej úpravy právnych pomerov strán alebo zabezpečenia výkonu exekúcie, ak by mala byť ohrozená. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho vydaním je potrebné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana ako i osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd posúdiť, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomeru alebo obavu z ohrozenia exekúcie, či uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha, či navrhovaným neodkladným opatrením nebude vytvorený nenávratný stav, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah, či sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

21. Pri vydávaní neodkladného opatrenia platí subsidiarita vo vzťahu k zabezpečovaciemu opatreniu. Nariadenie neodkladného opatrenia je podmienené tým, že sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením podľa § 343 CSP. Zabezpečovacie opatrenie má teda vždy prednosť a pokiaľ súd dospeje k záveru, že jeho nariadenie by bolo vo vzťahu k účelu vyplývajúcejmu z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možné, samotný návrh zamietne. Splnenie uvedenej podmienky skúma súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vždy a z úradnej povinnosti. Primárne musí identifikovať účel, ktorý navrhovateľ svojím návrhom sleduje. Vzhľadom na individuálne okolnosti prípadu možno pripustiť nariadenie neodkladného opatrenia aj z dôvodu obavy z ohrozenia exekúcie pri uplatňovaní peňažnej pohľadávky voči dlžníkovi, ak dosiahnutiu sledovaného účelu prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia bránia iné konkrétne dôvody.

22. Účelom predmetného návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia je zabezpečenie peňažnej pohľadávky žalobcu voči žalovaným, resp. jej vymožiteľnosti. Cieľ navrhovaného neodkladného opatrenia je obdobný s cieľom zabezpečovacieho opatrenia (cieľom zabezpečovacieho

opatrenia je posilnenie postavenia veriteľa, a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná, alebo už bola judikovaná, s cieľom, aby sa zamedzilo alebo zredukovalo možné nebezpečenstvo uspokojenia pohľadávky veriteľa). Žalobca preukázal, že sa o túto ochranu uchádzal návrhom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia na Okresnom súde Pezinok, ktorý síce jeho návrhu vyhovel, avšak na odvolanie žalovaných odvolací súd návrh zamietol (uznesenie Okresného súdu Pezinok č.k, 8C/23/2023-130 zo dňa 03.07.2023, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 15Co/140/2023-201 zo dňa 13.12.2023). Žalobca tak neodkladným opatrením čiastočne supluje účel zabezpečovacieho opatrenia. Napriek tomu, že účel sledovaný žalobcom je možné dosiahnuť zabezpečovacím opatrením a pre skúmanie subsidiarity neodkladného opatrenia nie je podstatné, že takýto návrh na zabezpečovacie opatrenie bol podaný a nebolo mu vyhovené (súdu v toto neprináleží skúmať, či boli alebo neboli dané podmienky na vydanie zabezpečovacieho opatrenia), je potrebné v záujme ochrany práv žalobcu preskúmať, či sú dané dôvody na vydanie neodkladného opatrenia (opak by bol rezignáciou na ochranu práv žalobcu).

23. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba neodkladnej úpravy pomerov strán sporu alebo osvedčenie dôvodnej obavy o ohrození exekúcie. Jedná sa o samostatné predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia. Z obsahu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva obava žalobcu o ohrození budúcej exekúcie pri uspokojovaní nároku voči žalovaným na zaplatenie úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. Vo všeobecnosti sa ohrozenie exekúcie vzťahuje na vykonateľné súdne rozhodnutie alebo iný exekučný titul vo veci samej. Existencia takéhoto exekučného titulu v čase rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je zákonnou podmienkou úspešnosti návrhu. Súd môže neodkladným opatrením poskytnúť navrhovateľovi ochranu z dôvodu obavy z ohrozenia exekúcie aj v prípade, ak je nárok, ktorého uspokojenie má byť predmetom ohrozenej exekúcie, ešte iba v štádiu prebiehajúceho konania vo veci samej. V odôvodnených prípadoch nemusí byť takáto pohľadávka ani riadne uplatnená žalobou.

24. Žalobca nemá pohľadávku na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu judikovanú, ani o týchto nárokoch neprebíha súdne konanie. Pri absencii exekučného titulu musí súd s osobitným dôrazom posúdiť, či navrhovateľ hodnoverne osvedčil dôvodnosť a trvanie chráneného nároku, ako to vyžaduje § 326 ods. 1 CSP. Úroky z omeškania žalobca odvodzuje od istiny 39.055,74 eura, ktorú sa zaviazal poručiteľ v dohode o urovaní zaplatiť do 20.12.2009 a od istiny 31.733 eur v zmysle zmluvy o dielo zo dňa 03.11.2009. Oba nároky na istinu poručiteľ uznal v notárskych zápisniciach zo dňa 03.11.2009. Vzhľadom k tomu, že úroky z omeškania sú zákonným nárokom, ktorý vzniká dňom omeškania dlžníka a k tomu, že k omeškaniu dlžníka došlo, žalobca preukázal vznik nároku na úroky z omeškania. Vo vzťahu k požadovanej výške úroku z omeškania 0,04 % denne zo sumy 31.733 eur dojednanej v Zmluve o dielo 2 však súd konštatuje, že táto presahuje zákonnú výšku úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo sa aj vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o dielo javí v rozpore so zákonom (§ ods. 1 Občianskeho zákonníka - zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa; zo zmluvy o dielo vyplýva, že poručiteľ konal ako fyzická osoba – nepodnikateľ a žalobca ako dodávateľ, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti). Žalobca osvedčil aj vznik nároku na zmluvnú pokutu, ktorý vyplýva z čl. VI bodu 5 zmluvy o dielo zo dňa 18.08.2008 (0,05 % denne z dlžnej sumy), ktorú sa poručiteľ zaviazal uhradiť v dohode o urovaní v prípade, ak neuhradí žalobcovi sumu 39.055,74 eura do 20.12.2009.

25. Problematické a medzi stranami sporné je to, či došlo k premlčaniu práva na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu. Žalovaní v konaní o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (8C/23/2023) vzniesli kvalifikovanú námietku premlčania dôvodiac, že v prípade úrokov z omeškania začala premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po splatnosti istiny, t.j. od 21.12.2009, resp. 01.02.2010 (s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 4Co/497/2014) a v prípade zmluvnej pokuty, keďže je samostatným nárokom, odo dňa splatnosti istiny, t.j. od 21.12.2009. Žalobca v otázke premlčania nesúhlasil so žalovanými, poukazoval na nejednotnú prax v otázke posudzovania premlčania úrokov z omeškania. V predmetnom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia žalobca argumentuje, že premlčacia lehota vzhľadom na vymáhanie istiny 1,2 v exekučnom konaní s poukazom na § 112 Občianskeho zákonníka neplynie.

26. Nie je úlohou súdu v štádiu konania o neodkladnom opatrení dať finálnu odpoveď na to, či došlo k premlčaniu práva žalobcu, ani to v tomto konaní súdu neprináleží. Súd len posudzuje, či je nárok žalobcu osvedčený, teda že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš resp. vysoko pravdepodobné. Inými slovami, či sa súdu javí vo veci samej pravdepodobnejší úspech žalobcu alebo žalovaných. Žalovaní sa námietkou premlčania bránili tak v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj v rámci nedávnych mimosúdnych rokovaní (mail zo dňa 03.01.2024), teda je vysoko pravdepodobné, že by sa takouto námietkou bránili aj v konaní vo veci samej (v podstate hmotnoprávny úkon námietky premlčania už urobili).

27. Berúc so úvahy možné premlčanie potom vo vzťahu k zmluvnej pokute súd konštatuje, že aj keď táto má voči istine akcesorický charakter, ide o samostatné majetkové právo (novo založený vzťah), ktoré sa premlčuje samostatne. Preto by spočívanie premlčacej doby istiny nemalo mať žiaden vplyv na plynutie premlčacej doby zmluvnej pokuty. Vo vzťahu k úrokom z omeškania je pravda, že aplikačná prax pri posudzovaní ich premlčania jednotná nie je. V tejto súvislosti NS SR v rozsudku 5Cdo/24/2018 z 11.12.2018

uviedol, že „Oprávnený subjekt nemá povinnosť na uplatnenie práva na úroky z omeškania v súdnom konaní súčasne s istinou. Ak si oprávnený subjekt uplatní v konaní pred súdom iba právo na zaplatenie istiny tak, ako v tomto spore, plynutie premlčacej doby sa zastavuje len vo vzťahu k istine, zatiaľ čo premlčacia doba vzťahujúca sa k úrokom z omeškania beží a môže aj uplynúť. Rovnaká premlčacia doba plynie ako pre úroky z omeškania, tak aj pre istinu“. Uvedené by potom malo vzhľadom na znenie § 112 Občianskeho zákonníka platiť aj pre plynutie premlčacej doby pri výkone rozhodnutia. Otázka, či sa úroky z omeškania premlčujú jednorazovo alebo samostatne za každý deň omeškania, nie je riešená na úrovni NS SR rovnako (občianskoprávne senáty sa prikláňajú k prvej verzii, obchodnoprávne k druhej). Danú problematiku zhrnul NS SR v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/357/2021 z 30.11.2022, kde poukázal na rozhodnutie sp. zn. 1Cdo 157/2009, v ktorom dospel k záveru, že povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok. Na uvedené nadväzovali ďalšie rozhodnutia zo 17.07.2019 sp.zn. 3 Cdo 72/2018 a uznesenie z 31.3.2022 sp.zn. 5Cdo 115/2018. Vyššie uvedený právny záver akceptoval aj Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí z 15.01.2020 sp.zn. I. ÚS 18/2020, ako aj v nasledujúcom rozhodnutí z 15.12.2020 sp.zn. II. ÚS 569/2020.

28. Súd nekonštatuje, že nárok žalobcu je premlčaný, avšak vzhľadom na vyššie uvedené východiská sa súdu potom javí úspech žalobcu vo veci samej menej pravdepodobný a má za to, že žalobca neosvedčil trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Alebo aj inak povedané, žalobca nedostatočne osvedčil, že jeho pohľadávka môže byť priznaná súdom a následne vymáhaná v exekučnom konaní, preto potom nemôže byť splnená podmienka ohrozenia exekúcie ako jedného z predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia.

29. Ak by žalobca namietal, že nie je dôvodné skúmať v tomto štádiu konania premlčanie, (tak ako to argumentoval v odvolacom konaní o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia), s tým sa súd stotožniť nemôže. Súd má predsa skúmať nielen vznik nároku, ale aj jeho trvanie, teda či je takýto nárok vôbec možné priznať súdom, a to najmä v prípade, ak je žaloba podaná pred začatím konania. Ak by súd nemal osvedčené, že nárok je priznateľný v súdnom konaní, nie je na mieste mu poskytnúť dočasnú ochranu vo forme neodkladného opatrenia, ktoré má v podstate zabezpečiť neskorší výkon rozhodnutia o tomto nároku.

30. Obava z ohrozenia exekúcie je odôvodnená hlavne v prípadoch, keď nositeľ hmotnoprávnej povinnosti, t.j. žalovaný realizuje faktické právne úkony smerujúce k sťaženiu alebo úplnému zmareniu budúcej exekúcie, ako aj v prípade, keď je osvedčená dôvodná obava o reálnej hrozbe vykonania takýchto úkonov. Tento stav, t.j. osvedčenie obavy ohrozenia exekúcie je daný buď už reálnym vykonávaním úkonov smerujúcich k znemožneniu alebo sťaženiu výkonu exekúcie, resp. ak zo všetkých skutkových okolností je možné prijať dôvodný záver, t.j. hraničiaci s veľkou pravdepodobnosťou s istotou, že je možné očakávať zo strany povinného subjektu vykonanie takých úkonov, ktorými môže dôjsť k ohrozeniu budúcej exekúcie. Bez ohľadu na to, že súd nemá osvedčené trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, súd uvádza, že žalobca síce osvedčil, že žalovaní majú záujem previesť nehnuteľnosti poručiťľa, z ktorých by mohla byť prípadne uspokojená pohľadávka žalobcu (ak by bola

judikovaná a vymáhaná). V tejto súvislosti sa o predaj nehnuteľnosti žalovaní pokúšajú už od roku 2022 za účelom získania finančných prostriedkov a vyplatení dlhov poručiteľa, ktoré na nich prešli dedením. V návrhu nie je uvedené, že ide o jediný majetok žalovaných a že po jeho prevode by nebolo z čoho uhradiť pohľadávku žalobcu.

31. Je potrebné uviesť, že aj v prípade, ak sú splnené formálne a vecné predpoklady vyžadované zákonom pre nariadenie neodkladného opatrenia, súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov strán sporu (žalovanému) alebo tretích osôb, a teda posúdiť primeranosť zásahu, ktorý nariadenie neodkladného opatrenia predstavuje. Miera osvedčenia potreby nariadenia neodkladného opatrenia sa riadi práve naliehavosťou posudzovanej vzniknutej situácie. O potrebe neodkladnej úpravy teda nesmú byť vážnejšie pochybnosti.

32. Nemožno opomenúť súvislosti pri dedení a pluralitu veriteľov, keď zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaní síce po poručiťovi zdedili majetok (vrátane predmetných nehnuteľností, voči ktorým žalobca žiada zákaz nakladania), avšak prešli na nich titulom dedenia aj dlhy poručiťeľa, ktoré už v dedičskom konaní boli uplatnené vo výške 245.993,88 eura (nárok žalobcu na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu uplatnený nebol, teda nie je v tejto sume zahrnutý) a po skončení dedičského konania sa ohlásili ďalší veritelia s ich nárokmi (vyjadrenie žalovaných na čl.28). Snaha dedičov/žalovaných pri predaji nehnuteľnosti smeruje práve k uspokojeniu pohľadávok aj ďalších veriteľov ako žalobcu, ktorých situácia by sa nariadením neodkladného opatrenia spočívajúceho v zákaze nakladania s nehnuteľnosťami mohla zhoršiť.

33. Napokon je nutné prihliadať na potrebu dodržania zásady proporcionality medzi obmedzením, ku ktorému dochádza nariadením neodkladného opatrenia a právom, ktorému sa neodkladným opatrením poskytuje ochrana. Ak by aj boli splnené podmienky na vydanie neodkladného opatrenia, nehnuteľnosti v k.ú. I. zapísané na LV č. XXX majú oveľa vyššiu hodnotu ako tvrdená pohľadávka žalobcu. Uvedené nehnuteľnosti sú inzerované za 499.000 eur, žalobca svoju pohľadávku na úroky z omeškania a zmluvnú pokutu ku dňu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vyčíslil na sumu 185.849,65 eura. Nariadením neodkladného opatrenia by tak boli žalovaní zasiahnutí na svojom vlastníckom práve výrazne nad potrebnú mieru a zároveň by sa im podstatným spôsobom sťažila možnosť vysporiadať ostatné dlhy poručiťeľa (veritelia by mohli požadovať uspokojenie z iných zložiek majetku žalovaných, pričom pôvodný majetok poručiťeľa by bol blokovaný). Ak by súd v tomto ohľade uvažoval len nad čiastočným vyhovením návrhu, napr. len na niektoré nehnuteľnosti (samozrejme za predpokladu, že by boli splnené ostatné podmienky), sám žalobca favorizoval nehnuteľnosti v k.ú. I. (ktoré sú však ako bolo uvedené v oveľa vyššej hodnote ako tvrdená pohľadávka). K ostatným nehnuteľnostiam uviedol, že vzhľadom na výšku podielov majú zanedbateľnú hodnotu a sú nepredajné, t.j. nariadením neodkladného opatrenia len k týmto nehnuteľnostiam by nebol splnený cieľ sledovaný neodkladným opatrením.

34. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že nie sú dané podmienky na vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako požadoval žalobca, a preto súd návrh zamietol.

35. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

36. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

37. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca bol v konaní neúspešný, preto majú právo na náhradu trov konania žalovaní, ktorým však žiadne nevznikli, preto súd vyslovil, že im náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

8C/12/2024

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Nitra (§ 357 písm. d) CSP). O odvolaní rozhodne Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)